

Sygn. akt III APz 34/13

POSTANOWIENIE

Dnia 13 sierpnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Daria Stanek (spr.)

Sędziowie: SA Małgorzata Gerszewska

SO del. Alicja Podlewska

po rozpoznaniu w dniu 13 sierpnia 2013 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy T. Z.

przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w J.
o ustalenie istnienia stosunku pracy i wynagrodzenie za pracę

na skutek zażalenia T. Z.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gdańsku – VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
z dnia 27 maja 2013 r. w sprawie VII P 40/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt III APz 34/13

Uzasadnienie:

Sąd Okręgowy w Gdańsku – VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 27 maja 2013 r. w sprawie VII P 40/13 uznał się niewłaściwym rzeczowo do rozpoznania sprawy i przekazał ją zgodnie z właściwością Sądowi Rejonowemu w Gdyni - IV Wydziałowi Pracy.

W uzasadnieniu wskazano, że pozwem z dnia 15 maja 2013 r. skierowanym przeciwko Przedsiębiorstwu (...) S.A. z siedzibą w J. powód T. Z. wniósł o ustalenie, że z pozwanym łączył go stosunek pracy oraz o zasądzenie wynagrodzenia w łącznej kwocie 76.000 zł. Sąd Okręgowy odwołał się do treści art. 16 k.p.c., art. 17 pkt 4 k p.c., art. 461 § 1 i 1¹ k.p.c. wskazując, że skoro powód wyraźnie domaga się ustalenia istnienia stosunku pracy wnosząc o wydanie wyroku wstępnego w tym zakresie i związanego z tym wynagrodzenia, należy uznać, iż przedmiot sprawy nie należy do właściwości Sądu Okręgowego. Odnośnie właściwości miejscowej Sąd przyjął, iż skoro powód przez większość spornego okresu i w ostatnim czasie, wykonywał pracę w G., to właściwym do rozpoznania sprawy będzie tamtejszy Sąd Rejonowy.

Powyższe postanowienie zaskarżył powód w całości zarzucając:

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na niezasadnym przyjęciu, iż roszczenie powoda określone w pozwie z dnia 15 maja 2013 r. jest roszczeniem o ustalenie istnienia stosunku pracy opartym na zasadzie art. 189 k.p.c., podczas gdy żądanie powoda jest dalej idące, albowiem

ww. pozwem o zapłatę powód dochodzi od pozwanej świadczenia w postaci należności z tytułu zaległego wynagrodzenia,

- naruszenie przepisów postępowania poprzez niezasadne zastosowanie przez Sąd pierwszej instancji w sprawie art. 461 § 1¹ k.p.c., pomimo iż w sprawie nie zachodzą przesłanki określone tym przepisem z uwagi na okoliczność, iż żądanie główne powoda względem pozwanej opiera się na roszczeniu

o świadczenie, tj. o zapłatę zaległego wynagrodzenia za świadczoną przez powoda na rzecz pozwanej pracę,

- naruszenie przepisów postępowania poprzez niezastosowanie przez Sąd pierwszej instancji art.

17 pkt 4 k.p.c. pomimo zaistnienia w sprawie przesłanek określonych tym przepisem, albowiem powód dochodzi w sprawie prawa majątkowego, którego wartość przedmiotu sporu przewyższa 75.000 zł.

Mając na uwadze powyższe wniósł o: rozpoznanie zażalenia w trybie art. 395 § 2 k.p.c. jako oczywiście uzasadnionego, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia.

W uzasadnieniu zażalenia podniesiono, że w sprawie żądanie powoda jest dalej idące niż żądanie o ustalenie stosunku pracy, powództwo obejmuje bowiem żądanie świadczenia poprzez zapłatę zaległego wynagrodzenia za świadczoną na rzecz pozwanej pracę. Powództwo o ustalenie

ma charakter prewencyjny, który wynika z istoty interesu prawnego w żądaniu samodzielnego ustalenia prawa lub stosunku prawnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powoda T. Z. nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej oceny charakteru zgłoszonych przez powoda roszczeń i w oparciu o prawidłową analizę przepisów prawa procesowego uznał się niewłaściwym rzeczowo do rozpoznania sprawy i przekazał ją - zgodnie z właściwością - Sądowi Rejonowemu w Gdyni - IV Wydziałowi Pracy.

Z akt sprawy wynika, że pozwem z dnia 15 maja 2013 r. T. Z. wniósł o zasądzenie od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) S.A. z siedzibą w J. łącznie kwoty 75.000 zł wraz z odsetkami tytułem wynagrodzenia ze stosunku pracy. Ponadto wniósł o wydanie wyroku wstępnego i uznanie roszczenia powoda za usprawiedliwione co do zasady poprzez ustalenie, że z pozwanym łączył go stosunek pracy.

Do pozwu dołączono m.in. odpowiedź strony pozwanej na wezwanie do zapłaty, z której wynika, że Przedsiębiorstwo (...) S.A. z siedzibą w J. kwestionuje,

że łączył go z powodem stosunek pracy (pismo 365 a.s. t. II).

Według art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia stosunku prawnego, gdy ma w tym interes prawny. Z powołanego przepisu nie wynika żadne ograniczenie w wytaczaniu powództwa o ustalenie stosunku prawnego, poza interesem prawnym powoda w żądaniu tego rodzaju. Nie ma interesu prawnego w ustaleniu stosunku prawnego ten kto może skorzystać równocześnie

z innej istniejącej formy ochrony swych praw. Jakkolwiek przyjmuje się niemal powszechnie,

że możliwość dochodzenia przez powoda świadczeń z określonego stosunku prawnego wyklucza istnienie interesu prawnego w ustaleniu tego stosunku, to poglądowi temu należy przypisać znaczenie zasady, od której istnieją wyjątki. W szczególności decydujące w tym zakresie powinny być właściwości stosunku prawnego. Swoistość stosunku pracy polega na tym, że jego byt stanowi przesłankę powstania innych stosunków prawnych (i to ex lege, jak np. stosunku ubezpieczenia społecznego). Świadczenia wynikające ze stosunku pracy nie obejmują ogółu

świadczeń przysługujących pracownikowi z tytułu zatrudnienia (np. należnych ze stosunków prawnych związanych ze stosunkiem pracy). Interes prawny pracownika w ustaleniu istnienia stosunku pracy nie wyczerpuje się przeto w żądaniu świadczeń należnych z tego stosunku prawnego. Ustalenie istnienia stosunku pracy warunkuje prawo do niektórych bieżących i przyszłych świadczeń z ubezpieczeń społecznych, a także rzutuje, poprzez konstrukcję stażu ubezpieczenia, na ich wysokość. Może mieć znaczenie dla uzależnionych od okresu zatrudnienia przyszłych świadczeń - prawa do nich lub ich wymiaru - z kolejnych stosunków pracy (np. dodatku stażowego czy nagrody jubileuszowej). Art. 189 KPC nie ma przy tym charakteru wyłącznie prewencyjnego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2001 r., I PKN 333/00, OSNP 2003/1/12.).

W sporze o istnienie stosunku pracy żądanie jego ustalenia zawsze stanowi o żywotnym prawie (interesie) powoda pracownika nie tylko aktualnym lecz i przyszłym, nie tylko w sferze zatrudnienia lecz i ubezpieczenia społecznego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2009 r., II PK 156/09, LEX nr 577459).

W ocenie Sądu Apelacyjnego żądanie powoda o wydanie wyroku wstępnego i uznanie roszczenia powoda za usprawiedliwione co do zasady poprzez ustalenie, że z pozwanym łączył go stosunek pracy ma charakter nadrzędny wobec żądania zapłaty wynagrodzenia i pozostaje pomiędzy stronami sporne.

Art. 461 § 1¹ k.p.c. do właściwości sądów rejonowych, bez względu na wartość przedmiotu sporu, należą sprawy z zakresu prawa pracy o ustalenie istnienia stosunku pracy, o uznanie bezskuteczności wypowiedzenia stosunku pracy, o przywrócenie do pracy i przywrócenie poprzednich warunków pracy lub płacy oraz łącznie z nimi dochodzone roszczenia i o odszkodowanie w przypadku nieuzasadnionego lub naruszającego przepisy wypowiedzenia oraz rozwiązania stosunku pracy, a także sprawy dotyczące kar porządkowych i świadectwa pracy oraz roszczenia z tym związane.

Jak wynika z treści art. 461 § 1¹ k.p.c. sąd pracy rozpoznaje również roszczenia dochodzone „łącznie” ze wskazanymi w § 1¹ roszczeniami „bez względu na wartość przedmiotu sporu”, czyli bez względu na wysokość tych roszczeń, jeżeli mają one charakter majątkowy. Jak wskazuje J. Brol (tenże, [w:] Kodeks, t. II, pod red. K. Piaseckiego, 2010, s. 395) chodzi tu o każde roszczenie z zakresu prawa pracy, bez względu na to, czy pozostaje ono w bezpośrednim związku z jednym z powyższych roszczeń (A. Góra-Błaszczkowska, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, t. I, C.H.Beck, 2013).

Kwestię określania właściwości miejscowej reguluje art. 461 § 1 k.p.c., który stanowi, że powództwo w sprawach z zakresu prawa pracy może być wytoczone bądź przed sąd właściwości ogólnej pozwanego, bądź przed sąd, w którego okręgu praca jest, była lub miała być wykonywana, bądź też przed sąd, w którego okręgu znajduje się zakład pracy. Sąd Okręgowy przyjął, iż skoro powód przez większość spornego okresu i w ostatnim czasie wykonywał pracę w G.,

to właściwym do rozpoznania sprawy będzie tamtejszy Sąd Rejonowy i stanowisko to należy uznać za prawidłowe.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na mocy art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji postanowienia.